

para may del tot, promou sovint en-solciades, deixant en certs indrets la paret casi vertical y aguantantse per miracle. Un imprudent que 'n aquells moments s' hi arrimés massa, podria motivar una esllavissada que l' arrastraria portantlo á fregirse, entre la lava que més ó menos sempre bull al fons del avench. Per aixó 'ls guies, personalment responsables, (segons manifestaren,) se vos repenjan al bras com si aguantessin un borratxo.

Arrivats al indret del petit cráter devallarem per la vessant interior saltant per demunt dels ratblúms que casi ens torrabam les botines y montarem per la pendent d' aquell, fins á treurer el nas per damunt la carena. De prop va semblarme aquesta gola més gran de lo que m' havia figurat, aixis, com una tercera part de la del nostre Montsacopa. No vaig veuren el fons, tant per la gran fumera que n' eixia com per sa profunditat; ses parets eran negres com sutge y tenia l' aspecte d' una immensa carbonera enfonsada.

Fou obra d' un instant. El rumball que de dins d' aquell centre n' eixia s' accentuá de sobte produhint una forta trepidació, al mateix temps que esclatava com una bombarda, llen-sant al espay un espetech de centelles, moltes de les que esclatavan en l' ayre entre mitg d' una fumera negra y espessa com la d' una foganya á la encesa. Era un espectacle admirable al que no sabia trobar mellor comparansa que la dels que 'n petit se produeixen en els focs artificials de les festes majors.

Restarem uns moments clavats, corpresos d' admiració, més com la conflegració semblava augmentarse sentintse el rossegall de la greda que esllavissada baixava al fons pera ser llensada de nou per la forsa expansiva del foch interior y com comensés

á caurer aprop algú que altre pedruscall, els guies donaren un crit d' alarma y estirantnos pels brassos devallarem á grans gambades pera remontar seguidament al marge del cráter gran. Als pochs minuts, sortint del mitg del fum com rates emborratxades, ens reuniam ab nostre companya que plena d' esglay ens estava esperant.

Encara uns moments poguerem presenciar el grandióspectacle de aquella modesta expansió del geni de la montanya. Les guspieres destacantse vives sobre 'l cel fosch, eclipsavan la lluentor de les estrelles que comensavan á brillar. Després tot s' apagá y 'l monstre torná á dormir ab aquell són carregós y acongoixat que caracteriza ses sópites intermitencies.

Ja no 'ns quedava més que donar una darrera mirada sobre aquell cahos fosch y feréstech com gola de llop dins del que serpejavan avans d' enlayrarse, columnes de fum blanc que llensavan asfíxiantes alenades de sofre. Desferem en tres minuts el camí que 'ns havia costat més de mitja hora d' esbufechs y després de deixar les darreres lires de la butxaca en mans d' aquella simpática briballa de guies que ponderavan (jo crech pera endolcir les amargors del saqueig) la nostra sort d' haver pogut presenciar en inmillorables condicions, un espectacle que centenars d' inglesos (sempre 'ls inglesos) copdician y no assoleixen, emprenguerem el camí de Nápoli entrant al *hotel* á les vint y dues ben batudes.

MARIÁN VAYREDA.